

Östra skolan elevhälsoplan

Läsåret 2016/2017

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte.....	2
Styrdokument	2
Elevhälsans uppdrag.....	2
Elevhälsoarbetets inriktning	3
Den lokala elevhälsans ansvar och organisation på skolan	4
Mentor.....	4
Arbetslaget.....	4
Den lokala elevhälsan	4
Centrala Elevhälsan.....	4
Rektor	5
Skolsköterska.....	5
Skolkurator	5
Specialpedagog	6
Mötesordning.....	6
Rutinbeskrivning.....	7
Den lokala elevhälsan.....	7
.....	7
Åtgärdsprogram.....	7
.....	7
Arbetsgång.....	8
.....	8
Mål för elevhälsoarbetet 2016/2017.....	8
Utvärdering av skolans lokala elevhälsoarbete	9
Mall för samtal i arbetslag kring elevhälsofrågor (bilaga1).....	9
Checklista/frågeställningar (bilaga 2).....	11
Dagordning för EHT (bilaga 3).....	12

Bakgrund och syfte

I skollagen beskrivs att skolan ska ha en samlad elevhälsa med tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser.

Det har i beslut från Skolinspektionen bedömts som en brist när en skola saknar en samlad elevhälsa som i samarbete med pedagoger arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt att det inte finns ett strukturerat samarbete mellan professionerna. Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Syftet med denna plan är att skapa strukturer för det lokala elevhälsoarbetet på Östra skolan år 1-6, Förskoleklass, Grundsärskolan 1-6, Träningsskolan 1-6, samt Fritidshemsverksamheten på Östra skolan. Den ska vara ett levande dokument där man utifrån behov av tex generella insatser årligen uppdaterar handlingsplanen.

Planen utgår från Luleå kommuns *Strategisk plan för en samlad elevhälsa*, skolans styrdokument, socialstyrelsens *Vägledning för elevhälsan*. Vi har även hämtat inspiration från Petri Partanens bok *Att utveckla elevhälsa*, Gunilla Guvås bok *Elevhälsans teori och praktik* samt av andra skolors elevhälsoplaner.

Styrdokument

Skollagen (2010:800), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), läroplanerna samt föreskrifter och allmänna råd (AR) från Arbetsmiljöverket, Skolverket och Socialstyrelsen med flera.

Elevhälsans uppdrag

Ur *Strategisk plan för en samlad elevhälsa inom grundskola och grundsärskola* (s 3):

*Enligt skollagen ska elevhälsans roll främst vara **förebyggande och hälsofrämjande**. Det innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska även arbeta med mer generellt inriktade uppgifter som rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning.*

Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och i det individuellt riktade arbetet har Elevhälsan därför ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Varje elev ska även under tiden i förskoleklassen och de obligatoriska skolformerna erbjudas minst tre hälsobesök.

Hälsofrämjande:

- Tillgänglighet (tillgänglig elevhälsa för elever, skolans personal och vårdnadshavare)

- Relationer (all personal ska ha fokus på att se alla elever och bygga trygga relationer)
- Elevehälsan börjar i klassrummet (trygg lärmiljö, förhållningssätt som främjar hälsa, bemötande, ledarskap i klassrummet)

Förebyggande:

- Insatser på individ- och gruppnivå (gruppstärkande aktiviteter utifrån aktuella riskområden till exempel kamratskap, internet, elever med funktionshinder).

Åtgärdande:

- Individnivå (specialpedagogiska insatser, samtalsstöd, anpassningar, utredningar med mera)
- Gruppnivå (konflikthantering, arbetsro med mera)

Elevhälsoarbetets inriktning

Insatser/inriktning	Patogent perspektiv	Salutogent perspektiv
Generella insatser (på organisations- eller gruppnivå)	Förebygga ohälsa Förebyggande insatser (utifrån riskfaktorer på skolan (tex rökning, skolfrånvaro, kränkningar, klotter)	Främja hälsa – gynnar alla Hälsofrämjande insatser (tex temadagar om hälsa, friskvård innan, skolans arbets-/lärmiljö, skolklimat, antimobbning, trygghet)
Individuella insatser (Individnivå)	Individinriktade åtgärder (arbete på individnivå, med fokus på traditionella utredningar, diagnoser (söker förklaringar till svårigheter hos elev och/eller dennes familj)	Kontextuella åtgärder Ett kontextuellt perspektiv på elevers svårigheter (elevens svårigheter analyseras och åtgärdas utifrån en helhetssyn där elevens problematik ses utifrån skolan som arbetsmiljö, relationer till lärare osv. Fokus på barnet styrkor)

Exempel:

Inriktning/insatser	Förebyggande insatser	Hälsofrämjande insatser
Generella insatser På grupp- eller organisationsnivå	Tidig identifiering av och riktade insatser när elever uppvisar tidiga normbrytande beteenden (sen ankomst/frånvaro/skolk), läs och skrivsvårigheter, kamratsvårigheter)	Skolan som lär- respektive omvårdnadsmiljö. Generella insatser som gynnar alla barns hela skolmiljö (lärmiljö, skolgård, raster, korridor etc)
Individuella insatser Individnivå	Utredningar utifrån frågan om eleven är i behov av särskilt stöd som exempelvis utredning inför mottagande i särskola, åtgärdsprogram, socialtjänstanmälan, medicinska insatser	Holistiska åtgärdsprogram som utgår från en analys av vad som hindrar eleven i dess lärandeför att undanröja hinder, göra elevens skolsituation begriplig, hanterbar och meningsfull. (handledning, konsultation åt lärare/arbetslag)

Den lokala elevhälsans ansvar och organisering på skolan

I elevhälsoarbetet har vi alla oavsett profession ett gemensamt ansvar. Vi utgår från en "hela skolans ansats". Alla som arbetar på skolan har ett ansvar att se eleverna och skapa goda relationer till dem samt att tidigt uppmärksamma problem och behov.

Mentor

Mentor skapar sig en helhetsbild av elevens skolsituation och har huvudkontakten med elev och vårdnadshavare. Mentor tar emot och ger relevant information angående eleven till berörda parter. I sitt arbete har mentor hjälp av arbetslaget och det lokala elevhälsoteamet.

Arbetslaget

I arbetslaget diskuteras elever utifrån ett elevhälsoperspektiv. Man tar hjälp av varandras erfarenheter och kompetenser för att bemöta olika elever och klasser (bilaga 1). Vid behov lyfter man sin oro för elev eller klass vidare till elevhälsoteamet (bilaga 2).

Den lokala elevhälsan

Den lokala elevhälsan, LEH, leder och har ansvar för skolans elevhälsoarbete. Östra skolans LEH består av rektor, pedagog med specialpedagogisk kompetens, skolsköterska och skolkurator. Några gånger per termin medverkar även skolpsykolog från kommunens centrala elevhälsa, CEH. LEH:s olika kompetenser har samma mål och uppdrag, att stödja elevernas utveckling mot målen.

LEH kartlägger och identifierar behovet av främjande och förebyggande insatser. De ska arbeta för en god arbets- och lärandemiljö för eleverna och uppmärksamma förhållanden i elevernas närmiljö som kan öka risken för ohälsa. LEH ser till att handlingsplan rörande elevhälsa finns och hålls uppdaterad och att elevhälsoarbetet planeras varje läsår.

Ansvar för skolans aktuella planer ligger hos LEH (Krisplan, Plan för övergång förskola-förskoleklass, Likabehandlingsplan, Frånvarotrappan (vid frånvaro på Östra skolan) och Förväntansdokument). Se www.lulea.se/utbildning. Elevhälsoarbetet är en del av en långsiktig skolutvecklingsprocess.

Utöver det övergripande elevhälsoarbetet ska LEH bidra med att undanröja hinder för enskilda elever i sitt lärande. LEH har även stöd av den centrala elevhälsan, CEH, och dess spetskompetenser. LEH erbjuder stöd för elever, klasser och personal. LEH samverkar med lärare, mentor, elevens hem samt övriga nätverk såsom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och socialtjänst.

LEH har så kallade *öppna möten* varannan vecka dit lärare kan komma för konsultation och stöd och där ärenden följs upp. Varannan vecka har LEH strategiska möten för att arbeta med övergripande elevhälsofrågor. LEH för minnesanteckningar som förvaras inlåsta. Utvärdering av läsårets elevhälsoarbete görs i slutet av vårterminen.

Centrala elevhälsan

Den centrala elevhälsan, CEH, fungerar som stöd till rektor och LEH. CEH bidrar med spetskompetens i form av fördjupad kunskap till skolenheterna. I den centrala elevhälsan

ingår specialistfunktionerna specialpedagog, psykolog, skolskötera, skolläkare, mottagandeteam och skoldatortek.

Rektor

För varje skolenhet ska det finnas en rektor som leder och samordnar det pedagogiska arbetet vid skolenheten. Rektor ska också verka för att utveckla utbildningen och därmed även elevhälsan. Rektor beslutar och ansvarar för sin enhets inre organisation och även för elevhälsoarbetet. Enligt läroplanen för grundskolan har rektor bland annat ansvar för att:

- utforma undervisningen och elevhälsans verksamhet så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver
- upprätta kontakter mellan skola och hem om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan
- anpassa resursfördelningen och stödåtgärderna till lärarnas värdering av elevernas utveckling
- integrera ämnesövergripande kunskapsområden, exempelvis jämställdhet, sex och samlevnad samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger

Skolsköterska

Utöver LEH:s generella uppgifter som nämns ovan kan det bland annat ingå i arbetsuppgifterna för elevhälsans medicinska insats att:

- tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- vid hälsobesök tidigt identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av särskilt stöd eller andra insatser
- i samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa
- ge handledning och konsultation till skolans övriga personal
- bevaka elevernas vaccinationstäckning så att kompletterande vaccinationer kan erbjudas om det finns behov, samt fullfölja vaccinationer enligt Socialstyrelsens vaccinationsprogram
- bidra med medicinsk kunskap inför arbetsmoment som är förlagda ute i verksamheter och vid yrkesvägledning
- ta till vara kunskapen om elevernas hälsa i skolans arbete.

Skolkurator

Utöver LEH:s generella uppgifter som nämns ovan kan det bland annat ingå i arbetsuppgifterna för LEH:s psykosociala insats att:

- tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen

- på rektorns uppdrag utreda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevernas mottagande i grund- och gymnasiesärskola
- ge handledning och konsultation till skolans övriga personal
- bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling
- bidra med kunskaper om samhällets stödsystem
- delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling.
- ta till vara kunskap om elevernas generella psykosociala hälsa och sociala situation i elevhälsans övriga arbete

Specialpedagog

Utöver LEH:s generella uppgifter som nämns ovan kan det bland annat ingå i arbetsuppgifterna för elevhälsans specialpedagogiska insatser att:

- bidra till skolutveckling och följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärandemiljöer
- tillföra specialpedagogisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling
- arbeta med generella pedagogiska/praktiska anpassningar i lärmiljön
- kartlägga hinder och möjligheter i skolmiljön och elevers behov av särskilt stöd, genomföra pedagogiska utredningar samt utforma och genomföra åtgärdsprogram
- ge handledning och konsultation till pedagogisk personal
- följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärandemiljöer
- utforma pedagogiska strategier
- delta i/ge stöd till lärare då pedagogiska kartläggningar genomförs
- genomföra pedagogiska utredningar och bedömningar när åtgärdsprogram utarbetas
- leda arbetet med upprättande, uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram (ÅP)
- ge direkt undervisningsstöd till elever vid behov

Mötesordning

På Östra skolan träffas LEH varannan tisdag morgon för att arbeta med elevhälsans strategiska frågor. Varannan tisdag eftermiddag träffas LEH för arbetet med det operativa elevhälsoarbetet där skolans pedagoger ges möjlighet att ta upp ärenden på LEH:s öppna möte (bilaga 3). Pedagogen bokar tid med någon i teamet för att ta upp sitt ärende. En särskild blankett (bilaga 2) används för att förbereda ärendet i arbetslaget och för att

dokumentera tidigare anpassningar inför konsultation i LEH. LEH dokumenterar eventuella insatser och uppföljning.

Rutinbeskrivning

Arbetslaget

När en pedagog känner oro för en elev, klass eller situation lyfter han/hon frågan i sitt arbetslag. Ofta kan man hitta lösningar tillsammans i arbetslaget, t.ex. genom att reflektera och analysera situationen, dela med sig av sina erfarenheter och att ta stöd av varandra i arbetet kring den enskilda eleven eller klassen. Man kan också som arbetslag bjuda in LEH eller delar av LEH till arbetslaget för att ta stöd i kartläggningsarbetet. Arbetslaget kan i denna inledande kartläggning utgå ifrån frågorna i *Mall för samtal i arbetslag* (bilaga 1).

Den lokala elevhälsan

När den inledande kartläggningen är genomförd i arbetslaget behövs det ibland stöd LEH för att tillsammans planera insatser. LEH:s uppgift är att främja elevens skolsituation och måluppfyllelse. I alla insatser kring elever är samarbetet med föräldrar och övrigt nätverk av stor betydelse. I allt arbete kring eleven ska han/hon ges möjlighet till stor delaktighet. Det är viktigt att lyssna på elevens egen berättelse och förslag på lösningar.

- Inför mötet med elevhälsoteamet görs en sammanställning av tidigare åtgärder med stöd av *Checklistafrågeställningar* (bilaga 2) som lämnas till elevhälsoteamet.
- Vårdnadshavarna ska informeras om kontakt med LEH så snart som möjligt.
- Vid mötet beskriver mentor nuläget, vad som gjorts och vad man önskar sig av mötet/mål. LEH belyser situationen utifrån sina olika kompetenser. Insatser och åtgärder beslutas och genomförs utifrån elevens behov och planeras tillsammans med berörd personal. Mötet beslutar om ansvarsfördelning och när ärendet ska följas upp.
- Vid behov och efter godkännande av vårdnadshavare kan även utomstående stödinsatser kontaktas. Åtgärdsprogram upprättas vid behov.
- Elevärendet dokumenteras.
- LEH följer upp om beslutade åtgärder gett förväntat resultat för eleven.
- I vissa fall kan en pedagog behöva ta kontakt med någon i LEH direkt för att få handledning i en situation som uppstått. Då kan man ta kontakt med den person från teamet som man önskar stöd från och boka en tid.

Åtgärdsprogram

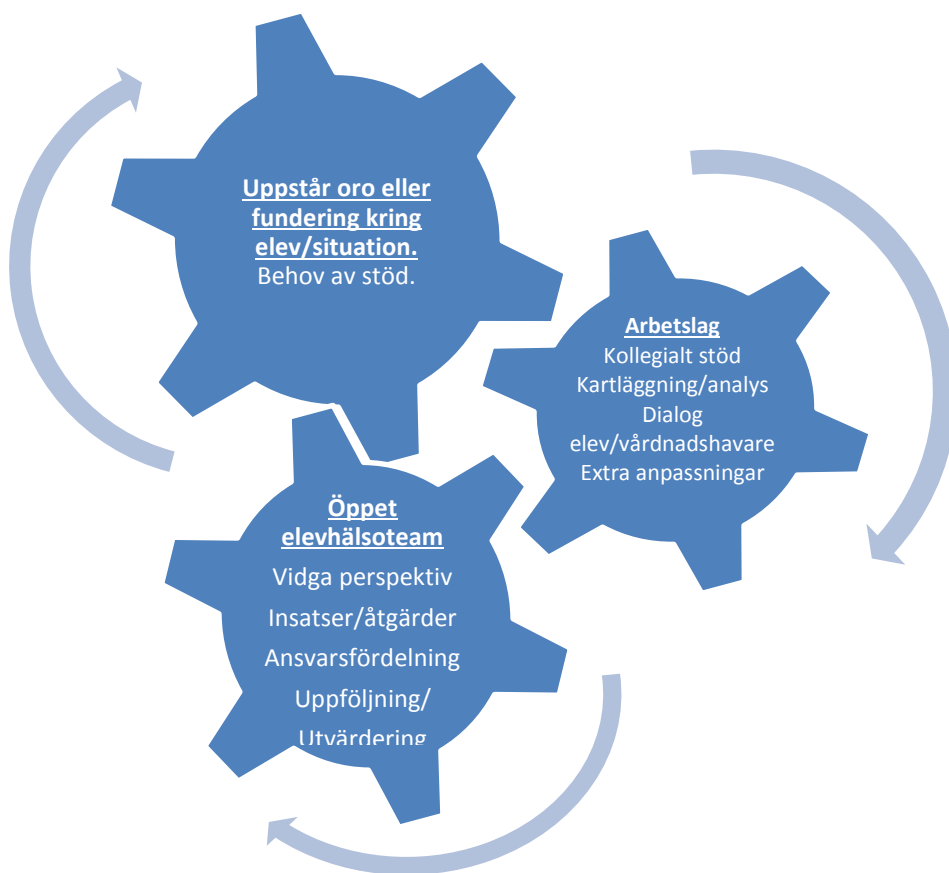
Om någon befarar att en elev inte kommer att nå kunskapsmålen kravnivå eller om eleven uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska detta anmälas till elevens mentor som informerar rektor. Mentor ansvarar för att en kartläggning sker enligt huvudmannens blankett och att eventuella anpassningar görs. Kartläggningen lämnas till rektor. Rektor beslutar om det ska upprättas ett åtgärdsprogram.

- Vårdnadshavarna ska informeras så snart som möjligt när en elev befaras inte nå kunskapsmålen. Eleven och vårdnadshavarna är naturliga deltagare vid upprättandet av åtgärdsprogram.
- Åtgärdsprogrammet ska uttrycka elevens behov kortfattat, vara relaterat till läro- och kursplanen och beskriva mål på kort och lång sikt. I åtgärdsprogrammet ska ansvarsfördelning anges tydligt. Fokus ska vara på de åtgärder som skolan ansvarar för.
- Uppföljning av åtgärdsprogram ska ske kontinuerligt.

Arbetsgång

LEH:s mål för läsåret 2016/17

- Att skapa en samsyn i skolan kring elevhälsouppdraget (en hela skolan ansats, elevhälsan ska arbeta främst främjande och förebyggande samt fokus från risk till friskfaktorer)
- Implementera det LEH:s arbetssätt med öppna möten varannan tisdag, med målet att alla pedagoger ska känna till och använda sig av resursen
- Att skapa kända rutiner och ledstänger för elevhälsoarbetet på skolan

- Implementera rutinen Frånvarotrappan med målet att all personal ska känna till och använda sig av rutinen
- Arbeta fram en checklista/program för att ta emot nya elever och deras vårdnadshavare på Östra skolan
- Skapa ett trygghetsteam på Östra skolan
- Utarbeta en ny enkät och att kartlägga trygghet och likabehandling avseende skolans alla elever
- Genomföra elevintervjuer avseende trygghet och likabehandling
- Initiera användandet av "Husmodellen" för att upptäcka risker för diskriminering och trakasserier i skolan samt använda Husmodellen i likabehandlingsarbetet. Arbetet genomförs av klasserna tillsammans med sin mentor och i samarbete med skolans elevråd
- Se över skolans planer (Krisplan, Plan för övergång förskola- förskoleklass, Likabehandlingsplan, "Frånvarotrappan" och Förväntansdokument).
- Screening avseende läsutveckling av alla elever i förskoleklass och år 1 enligt skolverkets bedömningsunderlag
- Genomföra klasskonferens avseende alla elever i år 1
- Genomföra läsprojektet "Läsa för en hund" under läsåret i samarbete med Luleå tekniska universitet, Åsa Gardelli
- Skapa lättillgänglig information (film) om skolans likabehandlingsarbete i syfte att underlätta information om och delaktighet i skolans arbete med likabehandling

Utvärdering av skolans lokala elevhälsoarbete

Skolans elevhälsoarbete utvärderas och elevhälsoplanen revideras årligen.

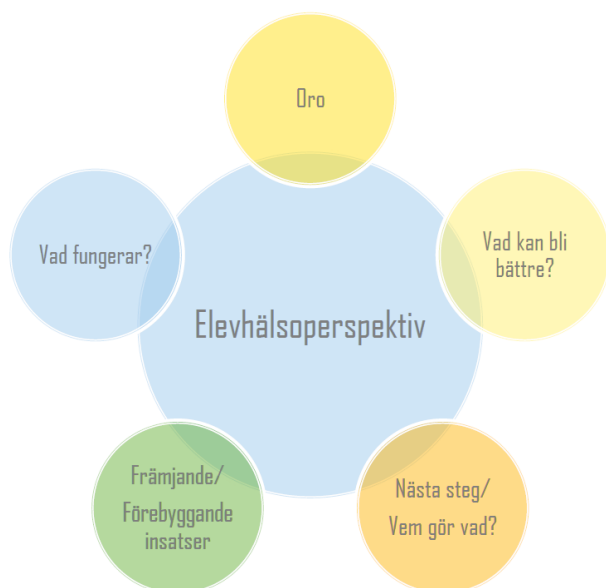
I utvärderingen används sammanställning av: åtgärdsprogram, hälsosamtal, skolans trivsel- och likabehandlingsenkäter, elevintervjuer, arbetet utifrån Husmodellen, sammanställning av uppdrag till CEH, frånvarostatistik, självskattning, sammanställning av incidenter/händelser på skolan under året - som underlag för analys och plan inför kommande läsår.

Utvärdering av LEH:s mål för 2016/2017 sker mot målen (ovan) genom att bland annat:

- Se hur pedagogerna har nyttjat LEH:s öppna möten (antal bokningar)
- Se över hur ofta har ärenden lyfts i arbetslag innan LEH:s öppna möten
- Analys av LEH:s insatser med fokus på måluppfyllelse för eleven.
- Användningen av stöd/bilagor?

Mall för samtal i arbetslag kring elevhälsofrågor (bilaga 1)

Nedan följer en enkel mall för hur ett samtal om elevhälsa och likabehandling på skolan kan struktureras. Den kan appliceras på individnivå, gruppnivå och organisationsnivå. Detta samtal kan också vara användbart som underlag inför en eventuell pedagogisk utredning.

Oro:

Vad skapar oro eller upplevs som ett bekymmer? För vem blir det ett bekymmer och i vilka sammanhang?

Vad fungerar?

För att inte fastna i problemställningar kan det hjälpa att påminna sig om vad som fungerar, med vilka personer och i vilket sammanhang det fungerar. Detta kan ge ledtrådar till att hitta en konstruktiv väg framåt, men också påminna de vuxna om vad de gör som fungerar.

När fungerar det (specifika situationer)?

Var fungerar det (olika lärmiljöer)?

Med vem/vilka fungerar det? Vilka ämnen? Vilka platser?

Hur samarbetar vi?

Finns det motbilder? Vilka skillnader ser vi i arbetslaget?

Vad kan bli bättre?

Här kan man försöka hitta de områden som de vuxna kan utveckla/ förbättra. De saker som fungerar kan vara ledtrådar.

Främjande/förebyggande insatser:

På vilket sätt bidrar vi redan till att skapa förutsättningar för att främja elevernas lärande och hälsa t.ex. genom att skapa trygghet, goda relationer, förståelse, samverkan och gott socialt klimat? Förebyggande insatser handlar om att identifiera de insatser som man redan gör för att förhindra och minska de problem och utmaningar som finns. Vilka anpassningar görs redan utifrån t.ex. läromedel och individuella förutsättningar?

Nästa steg/Vem gör vad?

På vilket sätt ska vi gå vidare? Vilka insatser ska göras, av vem, under vilken tidsperiod och när det skall utvärderas. Insatser kan t.ex. vara insatser och anpassningar i lärmiljön, samtal med elev, förälder, LEH, CEH och specialpedagogiska insatser.

Checklista/frågeställningar (bilaga 2)

<p>Oro</p> <p>Vad skapar oro eller upplevs som ett bekymmer?</p> <p>För vem blir det ett bekymmer och i vilka sammanhang?</p>	
---	--

<p>Vad fungerar?</p> <p>När fungerar det, specifika situationer?</p> <p>Var fungerar det, olika lärmiljöer?</p> <p>Med vem/vilka fungerar det? Vilka ämnen? Vilka platser?</p> <p>Hur samarbetar vi?</p> <p>Finns det motbilder? Vilka skillnader ser vi i arbetslaget?</p>	
<p>Vad kan bli bättre?</p> <p>Här kan man försöka hitta de områden som de vuxna kan utveckla/förbättra. De saker som fungerar kan vara ledtrådar.</p>	
<p>Främjande/förebyggande insatser</p> <p>På vilka sätt bidrar vi redan till att skapa förutsättningar för att främja hälsa och lärande?</p> <p>Vilka förebyggande insatser gör vi redan för att förhindra och minska de utmaningar som finns?</p> <p>Vilka anpassningar görs redan?</p>	

Dagordning för LEH (bilaga 3)

Operativa frågor (tisdag eftermiddag)

- Aktuellt - uppföljning från föregående möte
- Nya ärenden (inkomna ärenden från pedagog)
- Aktuellt/nytt övriga ärenden (laget runt bland LEH-medlemmarna)
- In- & utflyttade elever

Strategiska frågor (tisdag förmiddag)

- Organisation (nyheter)
- Uppdatering av skolans planer
- Behov av generella hälsofrämjande eller förebyggande insatser
- Utvecklingsområden (tex trygghetsteam, checklistor mm)
- Övriga frågor
- Frågor att ta upp nästa möte